

RASTIK HASTALIĐI:

Buğdayda görülen sadece **açık rastıktır**. Açık rastıkta hastalığın son döneminde başak kısımları (kavuz ve kılçıklar hatta başakçık ve tane) dökülerek kaybolur.

BUĞDAY AÇIK RASTIĞI

Arpada ise **açık, kapalı ve yarı açık** olarak üç şekilde de görülebilir.

ARPA AÇIK RASTIĞI:

ARPA KAPALI RASTIĞI:

Kapalı rastıkta ise başak formunu korur. Kapalı rastıkta başak, bayrak yaprağıyla kısmen veya tamamen sarılı durumdadır.

Açık rastıktan farklı olarak, hastalıklı başaklardaki sporların rüzgar gibi etkenlerle dökülmemesi ve bulaşma şeklinin çiçekle değil tohumla olmasıdır. Buğday sürmesinde olduğu gibi sporlar tohumun yüzeyindedir.

ARPA YARI AÇIK RASTIĞI:

Buğday ve arpa arasında karşılıklı bulaşma söz konusu değildir.

Buğday ve arpada çiçeklenme evresinde görülür. Başak hastalığıdır. Hastalığa yakalanmış bitkilerin başakları, **siyah bir toz yığını** halinde görülür.

Başaklarda genellikle hiç dane olmaz. Sadece başak ekseni kalır. Mücadelede en etkin yol tohumların ilaçlanmasıdır.

Bazen bir başaktaki tüm başakçıkların hastalığa yakalanmadığı görülür. Yine rastıkla enfekteli bir taneden oluşan kardeşlerin tamamı hastalanmayabilir.

Önce bir zarla örtülü olan başaklardan, sonradan bu zarın yırtılmasıyla serbest kalan sporlar yağmur veya rüzgar vasıtasıyla çevreye dağılarak, buğday ve arpa başaklarının çiçekleri üzerine gelirler. **(buna çiçek enfeksiyon denir.)**

Çiçekteki yumurtalığın üst tabakasında bulunan sporlar uygun koşullarda (buğday için; 20-26 derece, arpa için; 18-26 derecede ve % 60-90 orantılı nemde) çimlenerek misel oluştururlar. Bu miseller tohum taslağını deler ve embriyoya kadar ulaşır ve buraya yerleşir.

Embriyoları hastalıkla enfekte olmuş taneler dış görünüşleri ile sağlamlardan ayırt edilemezler.

Bu hastalıklı taneler bir sonraki ekim döneminde ekildiğinde ve ekilen tohumlar çimlenmeye başladığında, embriyo içine yerleşmiş olan miseller bitkinin büyüme noktası ile birlikte sistematik olarak ilerler ve çiçeklenme zamanında başağın çiçek organları yerini siyah spor kümeleri ile doldurur. Bu sporlar daha sonra rüzgarla etrafa dağılır ve sadece başak ekseni kalır.

Tohumluk alınacak tarlaların, hastalığın görüldüğü tarlalardan uzaklığı en az 100 metre olmalıdır.